

Č. 8363.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: *
Předpis § 20, odst. 2 zák. č. 221/24 vylučuje výklad, že zaměstnavatel, který přihlásil zaměstnance povinně pojištěného s nižší mzdou, jest zavázán hraditi pojišťovně podpůrný náklad jen rozdílem mezi dávkami placenými pojišťovnou podle skutečné mzdy a dávkami, jež by pojištěnci příslušely podle mzdy přihlášené; cit. § 20 změněn v tomto smyslu teprve zákonem č. 184/28.

(Nález ze dne 17. ledna 1930 č. 614.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v S. proti zemské správě politické v Praze o náhradu podpůrného nákladu.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Okr. nemoc. pojišťovna v S. předepsala výměrem z 1. června 1927 podle § 20 odst. 2 zák. 221/24 firmě P. a J. ve Sl. k náhradě podpůrný náklad částkou 1.681 Kč, který učinila podle zákona a stanov za zaměstnankyni Marii H., jež byla firmou přihlášena nenáležitým způsobem, t. j. do IV. mzdové třídy, ač měla býti dle skutečného výdělku přihlášena do V. mzdové třídy.

Ke stížnosti firmy zrušila osp. v S. výměrem ze 16. září 1927 podle § 239 cit. zák. výměr pojišťovny a rozhodla, že firma jest dle § 20 odst. 2 téhož zák. povinna nahraditi okr. nemoc. pojišťovně pouze rozdíl podpory v šestinedělí a příspěvky za kojení mezi mzdovou třídou přihlášenou t. j. IV. a mezi mzdovou třídou V., v níž měla býti Marie H. přihlášena, t. j. částkou Kč 189. — — —

Nař. rozhodnutím nevyhověla zsp. v Praze dalšímu odvolání stěžující si pojišťovny a potvrdila výměr úřadu I. instance z jeho důvodů.

O stížnosti uvážil nss toto:

Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří z 9. října 1924 č. 221 Sb. ukládá v § 17 zaměstnavateli, aby přihlásil u příslušné pojišťovny osoby u něho zaměstnané, podrobené pojistné povinnosti, nejpozději třetího dne ode dne, kdy pojištěnec počal vykonávat práci nebo služby povinně pojištěné, a určuje dále v § 18 odst. 1. lit. a), že přihláška ta musí zejména obsahovati: jméno a příjmení zaměstnavatelovo i pojištěncovo, druh zaměstnání a postavení pojištěncovo v něm, den, kdy bylo započato s prací nebo službou povinně pojištěnou, údaje, jichž jest třeba pro určení mzdové třídy, konečně podpis zaměstnavatele nebo jeho zástupce. — Podle § 20 odst. 2 jest zaměstnavatel povinen nahraditi nemoc. pojišťovně náklad za dávky, jež pojišťovna učinila podle ustanovení zákona nebo stanov, ačkoli pojištěnec nebyl přihlášen buď vůbec nebo nenáležitým způsobem (§ 18 odst. 1 písm. a) nebo po uplynutí lhůty § 17 teprve, když nastal pojistný případ.

Z těchto ustanovení plyne, že zaměstnavatel se může uchránit před následky v § 20 odst. 2 uvedenými jen tím, že svého zaměstnance, podrobeného pojistné povinnosti, přihlásí včas nebo alespoň před jeho onemocněním přihláškou, vyhovující náležitostem stanoveným §em 18 odst. 1 písm. a).

Pro názor žal. úřadu, že v případě nenáležité přihlášky, udávající nesprávně nižší mzdu, zaměstnavatel musí hradit pouze rozdíl mezi dávkami mzdové třídy, odpovídající skutečné mzdě zaměstnancově, a třídy, do které byl zaměstnanec následkem nesprávné přihlášky zařazen, není v cit. § 20 odst. 2 opory. Dle svého znění stanoví předpis ten na všechny tři případy porušení přihlašovací povinnosti stejnou sankci. Zavazuje zaměstnavatele nahradit pojišťovně »náklad na dávky, jež učinila podle ustanovení zákona nebo stanov« v oněch třech shora uvedených případech t. j., když pojištěnec nebyl přihlášen buď vůbec nebo nenáležitým způsobem (§ 18 odst. 1. písm. a) nebo po uplynutí lhůty § 17 teprve, když nastal pojistný případ, aniž určuje, že by náhrada ta byla v případě opomenuté přihlášky nebo opožděné přihlášky jiná nežli v případě, byla-li přihláška učiněna nenáležitým způsobem. Obmezující výklad, k němuž došel žal. úřad, nelze proto ze znění cit. normy dovodit. Neobstojí však ani výklad čerpaný z domnělého úmyslu zákonodávce, jenž dle názoru žal. úřadu jest ten, že zákonodárce měl na mysli ochránit pojišťovny před faktickými škodami zaviněnými liknavostí zaměstnavatelů a nešetřením ustanovení § 17 a 18 odst. 1 lit. a) zák.

Úřad se mýlí, míní-li, že ustanovením tím má být poskytnuta pojišťovně náhrada faktické (materiální) škody způsobené liknavostí zaměstnavatelů. O materiální škodě způsobené pojišťovně bylo by lze mluvit jen, kdyby tu byla kauzální spojitost mezi zanedbáním přihlášky a vzešlým podpurným nákladem. Poskytnouti dávky nemocenské (a jen o ty tu jde) jest povinností pojišťovny, ať již se stala přihláška řádně či nic, ježto nemoc. pojištění nastává ex lege (§ 2 a 7 cit. zák.), nelze tedy mluvit o tom, že v § 20/2 jde o nápravu nějaké majetkové újmy způsobené pojišťovně zanedbáním přihlašovací povinnosti. Materiální újma pojišťovny záleží ve zmíněných případech jedině ve ztrátě pojistného, na jejíž odčinění pamatuje odst. 1. § 20. Účelem předpisu § 20 odst. 2 jest zajistiti, aby zaměstnavatelé povinnosti v § 17 a 18 jim uložené dostáli, má tedy náhrada dle § 20 odst. 2 povahu pořádkové pokuty a tato jest právě ve všech zde uvedených případech zanedbání přihlašovací povinnosti stanovena s jednotného hlediska, t. j. vždy rovna obnosu podpurného nákladu poskytnutého dle zákona nebo stanov.

Z těchto úvah plyne, že § 20 odst. 2 zák. č. 221/24 nepřipouští výkladu, že zaměstnavatel, který přihlásil zaměstnance povinně pojištěného s nižší mzdou, jest zavázán hradit pojišťovně podpurný náklad jen rozdílem mezi dávkami placenými pojišťovnou podle skutečné mzdy a dávkami, jež by pojištěnci příslušely podle mzdy přihlášené. V tomto smyslu byl cit. předpis pozměněn teprve § 13 zák. č. 184/28 s účinností od 1. ledna 1929.